

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1183/2020
26.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Данијеле Николић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јасмина Павловић адвокат из ..., против тужене ББ из ... чији је пуномоћник Вера Ачански адвокат из ..., ради утврђења права сусвојине, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6189/19 од 15.08.2019. године, у седници већа одржаној 26.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6189/19 од 15.08.2019. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 9137/18 од 27.02.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да суд утврди право сусвојине тужиоца на $\frac{1}{2}$ дела стана број ... у стамбеној згради у ул. ... број ... у ..., који се налази у сутерену, површине 14 м², по структури гарсоњера, по основу стицања у браку и брачној заједници са туженом, што би тужена била дужна да призна и да трпи да тужилац ово своје право упише у јавне књиге и да му његов сусвојински удео преда у државину. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 97.350,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6189/19 од 15.08.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда Београду П 9137/18 од 27.02.2019. године у ставу првом изреке тако што је утврђено да тужилац има право сусвојине на $\frac{1}{2}$ дела стана број ... у стамбеној згради у ул. ... број ... у ... који се налази у сутерену, површине 14 м², по структури гарсоњера, по основу стицања у браку и брачној заједници са туженом, што је тужена дужна да призна и да трпи да тужилац ово своје право упише у јавне књиге и да му његов сувласнички удео преда у судржавину. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 9137/18 од 27.02.2019. године, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 108.700,00 динара. Ставом трећим

изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 12.000,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију, трошкове ревизијског поступка је тражио.

Врховни касациони суд је испитао другостепену пресуду на начин прописан у члану 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 87/18) и утврдио да ревизија није основана.

Другостепена пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су бивши супружници чија је брачна заједница трајала од септембра 1992. године до развода, пресудом Другог општинског суда у Београду П 1189/00 од 05.09.2000. године. У току трајања брачне заједнице странке су биле у радном односу у ..., и то тужена почев од 01.11.1995. године а тужилац од 18.12.1989. године. Тужена је у својству закупца, по основу уговора о закупу стана број ...-...-.../... од 03.12.1996. године закљученим са Јавним предузећем за стамбене услуге у Београду као закуподавцем, добила у закуп стан број ..., у згради у ул. ... број ..., у сутерену зграде. Наведени уговор о закупу закључен је на основу решења Одељења за комунално стамбене и грађевинске послове Општинске управе Општине Врачар бр. ...-.../... од 21.11.1996. године. Према овом решењу и уговору, купац ће наведени стан користити заједно са члановима породице, супругом, овде тужиоцем и сином. Наведени стан тужена је откупила на основу уговора о откупу стана број ...-.../..., овереним пред Трећим општинским судом у Београду Ов. .../... од 19.08.1998. године, и исплатила купопродајну цену у целости закључно са 26.09.2003. године преко рачуна код банке. Тужена је предметни стан адаптирала 1998. године искључиво својим средствима. Тужилац није живео у спорном стану већ је становао у стану у ул. ... у ..., није учествовао у трошковима становања, отплати купопродајне цене стана и његовој адаптацији. Захтев за откуп предметног стана поднела је тужена 05.12.1997. године и приликом обрачуна купопродајне цене узет је у обзир само њен радни стаж као подносиоца захтева, што је на дан обрачуна 30.06.1998. године износило три године и утицало на укупну цену стана у уговору о откупу од 19.08.1998. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да тужбени захтев није основан јер је тужена доказала да тужени није имао доприноса у стицању заједничке имовине и да предметни стан није стечен радом парничних странака у току трајања брачне заједнице, већ је стечен као безуслован и адаптиран искључиво средствима тужене. За доношење овакве одлуке, по ставу првостепеног суда, било је од утицаја то што је у допису ГО Врачар од 29.10.2018. године наведено

да је приликом обрачуна купопродајне цене предметног стана узет у обзир само стаж подносиоца захтева тужене.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, када је заузео правно становиште да предметни стан не представља заједничку имовину стечену у току трајања брака тужиоца и тужене. По становишту другостепеног суда, предметни стан је откупљен у току трајања брака парничних странака, на основу одредаба Закона о становању, односно по нетржишним условима јер је откупна цена формирана по посебно прописаним елементима, односно под бенефицираним условима, те да својина по овом основу није стечена радом супружника током трајања брака већ представља трансформацију личног права закупа, у право својине.

Правилан је закључак другостепеног суда којим је утврдио да право својине на стану који је откупом стекла тужена улази у режим заједничке имовине, сагласно члану 171. став 1. Породичног закона, те да тужилац може основано истицати стварноправни захтев у односу на стан који је предмет парнице, с обзиром да су супружници закључењем уговора о откупу стана и отплатом купопродајне цене, формиране по посебним привилегованим условима стекли својину на предметном стану, независно од чињенице ко је од супружника уговорни носилац права закупа.

Нису основани наводи ревизије којима се истиче да је другостепени суд погрешно применио материјално право, одредбу члана 171. став 1. Породичног закона, с обзиром да другостепени суд правилно закључује да у случају откупа стана добијеног у току трајања брака, на цену откупа има утицај допринос за стамбену изградњу издвајан из личног дохотка супружника, а да је цена бенефицирана – нетржишна, те да због наведених специфичности откупа, односно стицања стана, постоји оправдан разлог да се направи одступање од општег принципа деобе заједничке имовине предвиђене одредбом члана 180. став 3. Породичног закона, због чега није од пресудног значаја ко је од супружника обезбедио да се стан додели на коришћење.

Наиме, откупом стана у току трајања брака од стране једног брачног друга, који је у уговору означен као закупца, под условима из Закона о становању, право на стан улази у режим имовине који су брачни другови стекли радом у току брачне заједнице, који је њихова заједничка имовина у смислу одредбе члана 171. став 1 Породичног закона, при чему је без утицаја ко је од брачних другова закључио уговор о откупу стана. Чињеница да је тужена 1996. године закључила уговор о закупу предметног стана и тим правним послом одлучено о стамбеном статусу тужене као закупца, који ће стан користити заједно са члановима породичног домаћинства, супругом, овде тужиоцем и сином, указује да је туженој додељен стан и за чланове породичног домаћинства – супруга овде тужиоца и сина, имајући у виду да је након овако стеченог права закупа, у својству закупца тужена откупила стан, а откупна цена формирана сагласно посебно бенефицираним условима откупа. Из наведених разлога, на стану који је стечен на овакав начин супружници имају право својине на једнаким уделитема (члан 180. став 2 Породичног закона).

Из наведених разлога, правилно је становиште другостепеног суда код оцене да су околности да је тужена отплаћивала рате за предметни стан и уложила сопствена средства у његову адаптацију, без утицаја на својинскоправни захтев тужиоца. Такође, правилно је цењена и чињеница што је приликом утврђивања откупне цене стана урачунат само допринос тужене по основу радног стажа у складу са одредбом члана 21. став 1. Закона о становању („Сл. гласник РС“, бр. 50/92 ... 46/98), те да то не оправдава изузимање предметног стана из режима заједничке својине супружника.

Како се наводима ревизије не доводи у сумњу законитост побијане другостепене пресуде, ревизија је оцењена неоснованом.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

Трошкови поводом изјављивања одговора на ревизију не спадају у потребне трошкове за вођење парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је захтев тужиоца за накнаду тих трошкова ревизијског поступка одбијен као неоснован и одлучено као у ставу другом изреке пресуде.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић